

ACT INCLUSIEF

White Paper

Februari 2022

Maarten Rector + (31)6 28 11 26 39
Hans Pollen + (31)6 38 18 09 21

ACT-inclusief, waar staan wij voor?

In dit Whitepaper leest u over maatschappelijke tendens om inclusie en inclusief handelen te agenderen. Dit vormt de basis waarom ACT-inclusief zich in het onderwijs, de jeugdzorg en het publieke domein aanbiedt met cursussen, visie-gerichte en operationele diensten, papers en methodieken die bij kunnen dragen.

We formuleren wat we als *probleem* zien waardoor niet alle kinderen en jongeren gelijke kansen hebben op kwalitatieve deelname aan onderwijs en ontwikkelingsgerichte activiteiten en ondersteuning. Dit resulteert daardoor in ongelijke kansen op deelname aan de maatschappij en beroepsuitoefening. We observeren *mechanismen* van onbedoelde uitsluiting, waarin ook professionals worden betrokken die dat zeker niet nastreven. We zien ook vele *aangrijpingspunten* en contexten waarin expliciet inclusief handelen het verschil kan maken om rechtvaardige kansen te bieden aan individuele of groepen kinderen en jongeren.

Voor ons is duidelijk: volwassenen (ouders, verzorgers en professionals) maken het verschil voor de kinderen en jongeren in onze samenleving. Het zijn deze *doelgroepen* waarop we ons richten. We ronden af met een samenvatting van instrumenten en diensten die ACT-inclusief reeds heeft ontwikkeld. We nodigen u van harte uit om naar aanleiding van dit paper contact op te nemen om te onderzoeken of *inclusief handelen* uw professionele situatie en organisatie kan kleuren en verrijken.

Segregatie als maatschappelijke tendens

We zien in Nederland overal¹ ongewenste uitsluitingen en daaraan ten grondslag liggende mechanismen². Ongewenst, omdat burgers - kinderen en jongeren, volwassenen en ouderen - hierdoor in hun persoonlijke ontwikkeling en levensgeluk worden verstoord. Het treft naast personen ook groepen en gemeenschappen. Niet kunnen meedoen aan het maatschappelijk leven, een mate van afhankelijkheid hebben maar een geïsoleerd leven en geen stem hebben bij beslissingen die onszelf aangaan, financieel onvoldoende kunnen rondkomen, ontbreken van een behoorlijke arbeidssituatie, het zijn allemaal voorbeelden van situaties die wij niemand in in onze maatschappij gunnen en proberen te voorkomen. Helaas blijken er (kwalitatieve) verschillen tussen bewoners in wijken³ in:

- mensen hun woonsituaties;
- bereikte opleidingsniveaus⁴;
- de verworven rijkdom van ouders;
- diversiteit aan netwerken die ouders van kinderen jongeren hebben;
- koopkracht en gezondheid;
- de keuze hebben om gezonde of ongezonde keuze te maken;
- de mogelijkheid om goed onderwijs te kunnen volgen;
- het deelnemen aan voedende of afbrekende peergroup.

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/zoeken?q=segregatie>

² <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Notitie-Ongelijkheid-van-het-jonge-kind.pdf>

³ <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Policy-Brief-Beschermen-van-gelijke-toegang-tot-scholen.pdf>

⁴ <https://onderzoek.amsterdam.nl/artikel/segregatie-op-amsterdamse-basisscholen-en-middelbare-scholen-verschuift>

Dit soort verschillen brengen consequenties met zich mee voor *ontwikkelingskansen* van kinderen en jongeren. Het zorgt voor een groter wordende kloof tussen verschillende groepen in de samenleving waardoor we moeten spreken over het thema segregatie⁵⁶.

In ons land zet een heel brede waaier aan maatschappelijke instituten, goede doelen organisaties en actieve burgers zich in om de kansengelijkheid, mogelijkheden tot participatie en ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten. Nederland scoort altijd hoog als het gaat om filantropie en vrijwilligerswerk. Maar zelfs daarmee blijken we vooralsnog onvoldoende succesvol te zijn in het vergroten van kansengelijkheid. De kloof tussen arm en rijk en haves en have nots is eerder groter geworden. Dat heeft de afgelopen decennia ook tot de nodige individuele en collectieve *onvrede* geleid. Die onvrede richt zich op personen en instanties die ervaren worden als de 'veroorzakers'. Als ongewenst neveneffect worden hiertoe ook geregeld professionals gerekend in de domeinen waar ACT-inclusief zich op richt, dus leerkrachten, jeugdteams, jeugdwerkers, pedagogen en psychologen, verpleegkundigen en vele anderen gezondheid- en ontwikkelingsgerichte professionals die ondersteuning moeten en willen bieden. Deze professionals zijn hierdoor geregeld de 'kop van jut'. Zo neemt bijvoorbeeld al jaren het aantal geweldsuitingen tegenover hulpverleners en publieke professionals gestaag toe. Deze uitingen worden politiek bijna altijd hard veroordeeld, terwijl er niet altijd wordt gekeken naar onderliggende oorzaken.

Ook bij professionals leeft er de nodige onvrede. Veel professionals verlaten vroegtijdig hun beroep en gaan elders of ander werk doen. Hierdoor zijn er in verschillende professies tekorten aan personeel. Voorbeelden van professies waar dit speelt zijn verplegend personeel, leerkrachten en sociale advocaten. Door het vertrek van deze professionals wordt vervolgens op collectief niveau tekort gedaan aan effectieve ondersteuning die burgers mogen verwachten. Simpel omdat zittende professionals het veel te druk hebben.

Wie afhankelijk is van overheidssteuning en collectieve voorzieningen, ervaart vaak aan den lijve het strakke keurslijf van voorwaardelijkheden waaraan voldaan moet worden om gevraagde en passende ondersteuning te verkrijgen en te behouden. Daar tegenover staan diegenen die over voldoende vermogen beschikken om hun ondersteuningsbehoefte zelfstandig gedekt te krijgen (denk aan privaat bekostigde extra huiswerkbegeleiding). Dit regelen zij vaak binnen eigen en nabij netwerk met de diensten van (top)professionals die zich op de 'ondersteuningsmarkt' aanbieden. Sommigen noemen deze tegenstellingen de erfenis van het neo-liberalisme, waarbij overheidsdiensten vanuit een bedrijfsmatige organisatiefilosofie zuinig en efficiënt geacht worden te functioneren en zich staande dienen te houden in een markt met vele concurrenten.⁷

⁵ CBS: Het begrip 'segregatie' meet de mate waarin twee of meer groepen mensen fysiek van elkaar gescheiden wonen binnen een stad of regio (zie Massey & Denton, 1988). Meestal gaat het hierbij om de relatieve concentratie van mensen die tot een bepaalde sociaal-economische categorie (denk aan inkomen, werkloosheid of opleidingsniveau) of herkomstgroep binnen een bepaalde stadsbuurt behoren. In een gesegregerde buurt is een bepaalde groep oververtegenwoordigd ten opzichte van de rest van de stad. In een stad zonder segregatie zouden alle groepen exact gelijk zijn verspreid over de verschillende buurten.

⁶ OECD (2018), *Equity in Education: Breaking Down Barriers to Social Mobility*, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264073234-en>.

⁷ Van den Brink, G. (2021). *Ruw ontwaken uit een neoliberale droom en de eigenheid van het Europese continent*. Prometheus uitgeverij. ISBN 978 90 446 4278 0

Vragen die wij hierbij stellen

Onze *hoofdvraag* is hoe kunnen we binnen het krachtenveld van beleid, onderwijs, welzijn en zorg werken en bijdragen aan het voorkomen van mechanismen die leiden tot exclusie. En hoe kunnen we in dat krachtenveld inclusief handelen stimuleren en het daarvoor nog vaak ontbrekende perspectief bieden. Een perspectief waarin elk kind en jongere (in Nederland) kan meedoen en de mogelijkheden krijgt zich optimaal te ontwikkelen⁸.

Wat is er te doen om onze kinderen en jongeren het beste te kunnen bijstaan en te ondersteunen? Welke aangrijpingspunten hebben we om in dit toch best complexe krachtenveld invloed uit te oefenen en welke excluderende - vaak onbedoelde krachten zijn er sowieso te voorkomen? Dit brengt ons tot onze ambitie die we hierna uiteenzetten.

Onze ambitie

Onze ambitie is bij te dragen aan gelijke kansen voor kinderen en jongeren, zodat zij niet uitvallen, worden uitgesloten of in het uiterste geval aan de rand van onze maatschappij terecht komen⁹. Wij zien het belang van het doorgronden van onderliggende mechanismen, het interprofessioneel bewust maken daarvan en samen met sleutelpersonen en organisaties inkluderende vaardigheden, dialogische communicatie mogelijk te maken en mechanismen te ontwerpen en te borgen. In die context wordt inclusief handelen voor deze jonge mensen mogelijk gemaakt.

Onze boodschap voor gemeenten, het onderwijs, en het sociaal domein is daarbij dan ook: ACT-inclusief ⇒ 'Handel-inclusief'.

Inzichten die we gebruiken

Inleiding

Om aan onze ambitie te werken zien we verschillende mechanismen werkzaam in de dienstverlening van overheden, onderwijs en het sociaal domein. In deze paper willen we er enkele noemen die duidelijk maken waarom wij ons richten op *inclusief handelen* ten behoeve van kinderen en jongeren tot en met 21 jaar. En waarom wij dit doen met een nadruk op *communicatief handelen*¹⁰, het bieden van ondersteunende instrumenten die zijn gebaseerd op ideeën over dialogische gespreksvoering¹¹ en theorievorming over macht en

⁸ Kritische lezers zullen de vraag stellen wat onder 'optimaal' moet worden opgevat? Later in de tekst spreken we over het behalen van communale doelstellingen waartoe kinderen en jongeren intensief en effectief begeleid worden. Daarmee bedoelen we dat elk kind wordt voorbereid op deelname aan de samenleving en waartoe een hoog gemeenschappelijk opleidingsniveau (theorie en praktijk) en handelingscompetentie wordt behaald.

⁹ Zelfuitsluiting kan hierbij ook een rol spelen.

¹⁰ Handelen op basis van wederzijds begrip tussen sociale actoren. Overeenstemming komt in communicatie tot stand via taalhandelingen. Zie: Habermas, J. (1995). *Theorie der kommunikativen Handelns. Band I: Handlungsrationality und gesell. Rationalisierung. Band II: Zur Kritik der funktionalistischen Vernunft*: 1175 Paperback

¹¹ Duiding: openend, vraagstellend, onderzoekend, buiten kaders denkend, ruimte makend voor diverse opvattingen, zienswijzen en belevingen en handelingsperspectieven. Het brengt bewustzijn wat bij een ander leeft. En heet gaat om

besluitvorming¹². Het maakt dat wij ons tot doel stellen te doordenken hoe ondersteunende organisaties en (werk)gemeenschappen in genoemde domeinen *inclusief* en *interprofessioneel* kunnen handelen ten behoeve van jongeren en kinderen.

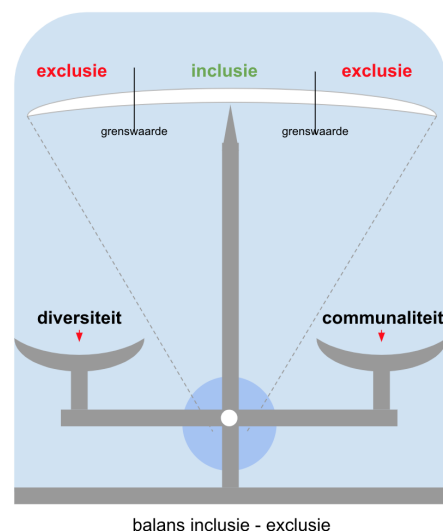
Het gaat daarmee ook over het ontrafelen van heersende en eigen aannames, het zien en accepteren van de complexiteit waarin er door professionals wordt gewerkt. Het pakken van (discretionaire) ruimte, waar dit nodig is voor het succesvol interdisciplinair samenwerken én het samenwerken met ouders /verzorgers van deze kinderen en jongeren.

De balans tussen diversiteit en communaliteit

We zijn met z'n allen gewend geraakt al snel te vragen om *maatwerkvoorzieningen*. Dit loopt samen en komt voort uit ontwikkelingen sinds de 20ste eeuw waarbij hyperindividualisme, in combinatie met het denken over succes als verdienste en marktwerking volgens het neoliberalisme maatschappelijk dominant zijn geworden. Veel mensen vinden tegenwoordig dat zij altijd en overal recht hebben op de beste (publieke) diensten en eisen dit niet zelden ook op (vaak zelfs met een voorkeursbehandeling). Door invloed van het neoliberalisme sinds de jaren tachtig worden burgers daarbij vaak als consumenten bediend: 'de klant is koning'. Daarnaast is er vanuit de individualiseringsgedachte het idee ontstaan dat alle behoeftes 'persoonlijk' en 'uniek' zijn'. Zo zien we bijvoorbeeld in de afgelopen decennia een ontwikkeling naar *gepersonaliseerde* educatieve, zorg- en publieke dienstverlening. Als effect van beide bewegingen is er sterk gestuurd op afstemmen van aanbod op individuele behoeftes en 'klantkenmerken'. *Maatwerk* en *Diversiteit* in aanbod zijn de concepten waar men vaak zonder veel nadenken bij te rade gaat.

De omvang van actuele ondersteuningsbehoeftes vraagt echter juist vormen van zogenaamde 'confectie voorzieningen', waarin met gestandaardiseerde specificaties van het ondersteuningsaanbod een zo groot mogelijke groep kan worden bediend. Dat roept het beeld op van sturen op overeenkomsten. Dit sturen op overeenkomsten noemen we *communaliteit*. Het zoeken naar communaliteit is bij wat we doen bij ACT-inclusief een sleutelwoord.

In de figuur hiernaast veronderstellen wij dat er een *balansrelatie* bestaat met grenswaarden. Teveel sturen op diversiteit leidt tot het verliezen van verbinding met anderen. Teveel sturen op communaliteit leidt tot het uit het oog verliezen van kenmerkende én relevante verschillen tussen burgers en groepen¹³. Alleen het actief zoeken naar een verbonden balans tussen deze twee kanten biedt kansen voor het verkrijgen van meer inclusie door borging van participatie en ontwikkeling. Includerend handelen is dan ook niet te begrijpen als het simpelweg wegnemen van drempels. Het behelst

voorkomen van overhaaste beslissingen en stimuleren van gedragen beslissingen. Zie: Voorberg, K. & de Geus, E. (2018). *In dialoog, relatiekwaliteit als bron van vernieuwing – persoonlijk | professioneel | maatschappelijk*. pag. 33. Delfgauw: Dialogos Uitgeverij.

¹² Hetebrij, M. (2011). *Een goed besluit is het halve werk Van politieke spelletjes tot excellente besluitvorming*. Paperback Nederlands 2011 9789023247203

¹³ Zie:: https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2021-05/essay_inclusie_diversiteit_0.pdf

eerder het (op dialogische wijze) zoeken naar balans in contextspecifieke situaties en communicatie¹⁴.

Zaken die leiden tot institutionele uitsluiting

Door langdurig gemaakte politieke keuzes zijn educatieve en overheidsdiensten tegenwoordig te schaars en doorspekt met controle mechanismen waarin gevraagd wordt of het individueel beroep doen op collectieve voorzieningen wel rechtmatig is. Wanneer deze check en balances echter leidt tot (massale) 'legitieme' uitsluiting van ondersteuning en voorzieningen, dan kunnen we zeggen dat burgers tekort worden gedaan. Voorbeelden van afgelopen decennia waarbij dit speelt zijn de kindertoelagen affaire, de lange wachttijden in de (acute) jeugdzorg, compensatie voor schade als gevolg van langdurige gaswinning in Groningen. Het zijn allemaal voorbeelden waar systeemwereld en de leefwereld duidelijk met elkaar conflicteren¹⁵.

De ingewikkelde relatie tussen burgers, dienstverleners en overheid

Het gaat hierbij steeds om de relatie tussen mensen (burgers) en dienstverlenende organisaties én ook die van de dienstverlenende organisaties met de centrale en lokale overheid. Wetgeving in onderwijs, jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie vormen de kaders en mogelijkheidsvoorwaarden voor professionele dienstverlening voor kinderen en jongeren. Met dit inzicht weten we dat casuïstiek altijd in die gelaagde context is te duiden en vaak ook geduid moet worden. Daarnaast dat voor het voorkomen van veel overeenkomende casuïstiek de dienstverlening op structurele basis rechtmatig (dus bij wet) moet worden aangepast.

Structurele kansenongelijkheid beteugelen

Het beteugelen van kansenongelijkheid (segregatie) en het bevorderen van kansengelijkheid is 'zware kost' op ethisch, ideologisch en politiek vlak. Hoe we de samenleving vormgeven heeft onherroepelijk consequenties voor de verdeling van kansen. In een *aristocratische samenleving* zijn individuele posities en verworvenheden (door familie of door 'God') 'gegeven' en die vormen de belangrijkste factoren voor het verkrijgen van topposities. In een meer *meritocratisch* (naar verdienste) vormgegeven samenleving zoals Nederland blijken zij die in een context leven met gunstige omgevingsfactoren, zich het makkelijkst te ontwikkelen en daardoor uiteindelijk ook op betere posities in de samenleving te komen. Het idee van 'loon naar werken' ofwel 'positie verkrijgen naar gelang daarvoor persoonlijk wordt ingezet' blijkt te correleren met de sociaal economische posities van ouders. Zij kunnen zich veroorloven commerciële diensten in te kopen die afgestemd zijn op het individu (bijvoorbeeld gepersonaliseerd onderwijs via Luzac-college). Hier wordt gesproken van *marktmacht* n.a.v. eerdere opmerkingen over neoliberalistische kenmerken die in onze samenleving dominant zijn geworden.

¹⁴ Zie: <https://www.socialeVraagstukken.nl/laten-we-uit-de-inclusiekramp-komen/>

¹⁵ Zie:

https://www.academia.edu/40549463/Hoe_thuiszitters_aan_de_systeemwereld_van_het_Passend_Onderwijs_ontglippen_Filosofie_Tijdschrift_2019_september_oktober

Wij gebruiken de drie hierna genoemde stadia als verdieping van de term structurele kansenongelijkheid. Socioloog Durkheim¹⁶ beschouwt onderwijssystemen in hun relatie tot het totale maatschappijstelsel waarin zij functioneren. Matthijssen¹⁷ hanteerde in 1979 over hier genoemde drie opeenvolgende stadia van onderwijsinrichting en -bestel en daaraan ten grondslag liggende opvoedingsidealen: het aristocratische *standenmodel*, het professioneel *deskundigheidsmodel* en het *zelfbeschikkingsmodel*. Kunnen we na aristocratie, meritocratie en personalisatie als uiting van neoliberalisme doorgroeien naar de inrichting van de samenleving en de rol van onderwijs en andere domeinen daarbinnen gebaseerd op gelijke kansen? Hoe doorbreken we 'institutionele kansenongelijkheid'? Wat kunnen professionals doen binnen deze context? Onbewust loyaal zijn aan kaders zoals ze zijn gegroeid en daarmee onbedoeld bijdragen aan de (zelfde) kansenongelijkheid? Óf is het belangrijk dat zij zich normatief bewust zijn/worden dat kansengelijkheid om een ander handelingsperspectief vraagt? Door gebruik te maken van hun discretionaire handelingsruimte kunnen professionals zowel de ouders, kinderen en jongeren dienen, én binnen de regelgeving opereren. Wanneer dit te zeer wringt, is er *moed* nodig om waargenomen structurele kansenongelijkheid aan te kaarten¹⁸. Binnen dit kader spreken wij over inclusief handelen van professionals en normatieve professionaliteit.

Werkdefinitie inclusief handelen

Inclusief handelen voor alle kinderen / jongeren in Nederland stuurt bedoeld aan op kwalitatieve deelname aan educatieve-, sociale-, arbeid- en maatschappelijke processen. Deze processen worden ingericht waarbij de balans tussen diversiteit én communaliteit steeds weer ten dienste staat van het bereiken van zoveel mogelijk gelijke kansen.

Onze werkdefinitie is aldus gericht op het bereiken van gelijke kansen voor kinderen en jongeren tot en met 21 jaar in Nederland¹⁹. Daartoe vormen volwassenen - ouders en professionals - onze beïnvloedbare doelgroepen.

Consequenties voor samenwerken

Onze werkdefinitie heeft consequenties voor het effectief en kwalitatief samenwerken tussen verschillende domeinen, organisaties en al de professionals die daarin werken. Diversiteit in academische- en beroepsspecialismen is alleen optimaal in te zetten, wanneer kinderen en jongeren als *communale* (gedeelde) factor centraal functioneren in het denken van betrokkenen en alle interventies gericht zijn op het perspectief van inclusie en gelijke kansen. De richtlijn is daarbij: geen kind of jongere valt uit en handelingsverlegenheid wordt omgevormd tot handelingsbekwaamheid. Werkwijzen van de organisatie worden daarbij

¹⁶ Durkheim, E. (1956). *Education and Sociology*, New York

¹⁷ Matthijssen, M.A.J.M. (1979). *Klasse-onderwijs*. Van Loghum Slaterus, Deventer (zesde bijdruk van tweede druk)

¹⁸ Zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/02/08/kabinet-start-consultatie-om-meer-inzicht-te-krijgen-in-knellende-wetten-en-regels>

¹⁹ n.a.v. diverse wetgeving in genoemde domeinen

steeds getoetst of zij dienend voor alle kinderen en jongeren. Beroepsprotocollen bieden mogelijk ook ruimte voor interprofessionele discretionaire beslissingen waarmee alle beperkende omstandigheden en factoren die de kinderen en jongeren met zich meebrengen worden omgevormd tot bijdragende factoren en structuren. Doordacht doen²⁰ wat nodig is!

De noodzaak van professionaliseren

Bovenstaande schetst wat ons betreft de noodzaak om inclusie en *inclusief handelen* als functioneel werkende *waarde* in de dienstverlening van deze organisaties en domeinen te integreren. Dat leidt uiteindelijk tot het nemen van andere en/of aanvullende handelingswijzen, beslissingen en samenwerkingskwaliteiten. We weten dat het vormgeven van andere uitvoeringspraktijken niet vanzelfsprekend gemakkelijk is en eerder vaak omgeven is door *complexiteit*. Daarnaast dat het maken van verantwoorde keuzes afhankelijk zijn van zowel bewustzijn als voorwaardelijke kennis, bijvoorbeeld:

- Domein- en domeinoverschrijdende kennis (verhoudingen wetgeving en domeinen en bekostiging).
- Organisatiekennis (afstemming externe omgeving, doelstellingen operationalisatie en organisatie voorschriften).
- Professionele kennis (beroepsprotocollen en interdisciplinaire overlap/aansluiting en eigen gehanteerde werktheorieën).
- Casuskennis (aanleiding, incidenten, onderzoeken, betrokkenen, termijnen).
- Besluitvormingskennis (de rol van macht en communicatie).
- etc.

Met betrekking tot domeinoverschrijdende kennis

Er geldt zowel leerrecht als leerplicht voor alle kinderen van 5 t/m 16 jaar (waarna kwalificatieplicht). Op basis van internationale verdragen, onze grondwet en diverse onderwijswetten moeten dus alle kinderen naar school. Dit maakt het onderwijs verschillend t.o.v. jeugdzorg en bijvoorbeeld de kindbescherming. Daar geldt dat beroep doen op ondersteuningsdiensten geschiedt op basis van hulp- en ondersteuningsvragen en doorverwijzing.

Anders gezegd: vanuit het *perspectief van kinderen, jongeren en hun ouders of verzorgers* is onderwijs structureel, en zijn andere sectoren doorgaans facultatief of ambuland. Er zijn daarnaast ook nog andere situaties waarin beroep wordt gedaan op hulpverlening, zoals wanneer pleegkinderen in het geding zijn of ouders bijvoorbeeld met justitie te maken hebben vanwege bijvoorbeeld detentie, mantelzorg, ouders met een handicap, schuldenproblematiek, etc.

²⁰ Zie ook: <http://doordachtendoen.nl>

Voor het bovenstaande is ook van belang om te onderscheiden wanneer er sprake is van regulier (systeemgericht) of incidenteel (bij individuele casuïstiek) voorkomen dan wel repareren van uitval.

Als voorbeeld hebben we specifieke vragen over inclusiever onderwijs

- Gaat inclusief onderwijs alleen over deelname van kinderen met fysieke en gedragsmatige beperkingen aan regulier onderwijs? Betreft het daardoor uitsluitend een vorm van integratie tussen regulier en speciaal onderwijs? Hoe moeten we de kansenongelijkheid op basis van (bijvoorbeeld) sociaal-economische posities van ouders dan beslechten?
- Als met verplichte wijkgebonden aanmelding een grote vooruitgang in het slagen van inclusiever onderwijs wordt verondersteld, wat te doen met juist wijkgebonden ontwikkelingen die meer en meer segregatie laten zien, zoals in Amsterdam²¹?
- Volgens Kirschner²² is de beste wijze waarop scholen kunnen bijdragen aan gelijke kansen door gebruik te maken van een kennisrijk curriculum die allen zich dienen eigen te maken. Wordt met inclusiever onderwijs een dergelijk curriculum ontwikkeld?
- Internationale verdragen, wetteksten, onderzoeksrapporten, en anderszins noemen dat scholen zich aan de behoeften van de kinderen en jongeren dienen aan te passen. Op grond daarvan worden methodische, organisatorische en structurele differentiaties beargumenteerd. Echter:
 - Ashman²³ stelt dat differentiatie binnen klasverband de verschillen in leerprestaties verhogen.
 - Nederland heeft een van de meest gedifferentieerde onderwijsstelsels van Europa. Hirsch²⁴ stelt dat structurele differentiatie op het niveau van het onderwijsbestel de kansenongelijkheid doet reproduceren, versterken én het *algehele onderwijsniveau doet dalen*.

Welke alternatieve maatregelen treffen we om dit te voorkomen?

²¹ Zie: <https://onderzoek.amsterdam.nl/artikel/segregatie-op-amsterdamse-basisscholen-en-middelbare-scholen-verschuift>

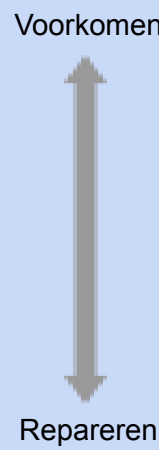
²² Zie: <https://didactiefonline.nl/blog/paul-kirschner/rijker-kennisfundament>

²³ Ashman, G. (2020). *The Power of Explicit Teaching and Direct Instruction*. Engels. Paperback 9781529731606. Druk: 1

²⁴ Hirsch, E. D. (2016). *Why knowledge matters: Rescuing our children from failed educational theories*. Harvard Education Press.

Curriculum ACT-inclusief

Op basis van consistentie tussen 'richten, inrichten en verrichten' hebben wij ons curriculum van diensten, producten en methodieken opgebouwd.

<i>Richten</i>	Welke visie ontwikkelen we m.b.t. hoe wetten, structuren, organisaties en diensten relateren met de participatie en ontwikkeling van kinderen en jongeren? Willen we daarin streven naar- en verantwoordelijkheid nemen voor het verkrijgen van gelijke kansen? Staan we 'uitval' toe?	
<i>Inrichten</i>	Hoe richten we onze wetten, structuren, organisaties, samenwerkingen en diensten in waardoor inclusie en gelijke kansen voor kinderen en jongeren (veel) beter worden geborgd? Sturen we liefst op diversiteit, of communaliteit of een geëxpliciteerde balans?	
<i>Verrichten</i>	Welke andere en/of aanvullende handelingskeuzes nemen we bij onze dienstverlening bij reguliere en afwijkende casuïstiek bij kinderen en jongeren? Hoe optimaliseren we de effectiviteit van ons handelen? Welke werktheorieën hanteren we daarbij?	

Bovenstaand kader verwerken wij in ons/onze:

- Programmatisch aanbod (cursussen, trainingen)
- Op maat gesneden aanbod (workshops, visietrajecten, personal coaching)
- Webinars en voordrachten
- Methodiek ontwikkeling
- Onderzoek en onderzoeksbegeleiding
- Gevraagd en ongevraagd advies

Training en cursusaanbod 2022

Klik op de links voor informatie op onze website

- [Dialogische Vaardigheden voor Professionals](#)
- [Werktheorieën bij inclusief handelen van \(zelfstandig\) professionals](#)
- [Passende Onderwijs Constructie \(POC-model\)](#)
- [Training 'Wat kinderen ons vertellen'](#)
- [Training 'Aan Handelingsverlegenheid voorbij'](#)
- [CIMO persoonlijke leersessie](#)

Wie wij zijn..

Maarten Rector (1979) is altijd geïnteresseerd geweest in hoe mensen omgaan met onderlinge verschillen. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen gehoord wordt en zinvol mee kan doen (kan participeren)? Hiervoor richt hij zich op het onderling ontmoeten en leren van kinderen, ouders en initiatiefnemers (inwoners en ondernemers) en publieke en sociaal professionals. Zijn kennis over leren, organisaties en sociale thema's, als ook democratische ontwikkeling en burgerschapsvorming neemt hij hierbij mee.

Maarten is naast ACT-inclusief vanuit DoorDacht Doen, veel bezig met dialoog en gesprek en verbindende activiteiten voor ondernemers, inwoners en professionals die zich hard maken voor hun medemens en stad.

Achtergrond: Pedagogische academie, master Humanistiek. Thema's diversiteit, inclusie, participatie, burgerschapsvorming, democratische ontwikkeling, sociaal ondernemen.

Mijn motivatie haal ik uit die momenten dat mensen samen tot inzichten of nieuwe ideeën komen en waarbij ervaringskennis en professionele kennis elkaar weet te ontmoeten. Samen kunnen we elkaar faciliteren en helpen het leven van kinderen en jongeren prettiger te maken.

Hans Pollen (1955) heeft gedurende zijn hele werkzame leven bezig gehouden met ontwikkelings- en leerprocessen op micro-, meso- en nationaal niveau. Wat daarbij helpt is zijn kennis van het leren, systeemtheorie en veranderkundige interventies in complexe situaties. Daarnaast is Hans als externe werkzaam bij Academica, waarin hij colleges en begeleiding geeft inzake het verrichten van praktijkonderzoek in het kader van Masteropleidingen voor schoolbestuurders en directeuren.

Achtergrond: lerarenopleiding, onderwijskunde, leerpsychologie, veranderkunde, organisatie simulaties.

Mijn motivatie haal ik uit kinderen en jongeren die zichtbaar ontwikkelen en kennis opdoen, en uit volwassenen die daartoe geoefend voorwaarden scheppen en bijdragen.

Ik heb een neus voor mogelijkheden. Ik zie eenzijdigheden en stimuleer om hogere- en andere kwaliteiten te vinden en daarnaar te handelen. Mijn waarde blijkt altijd door onverwachte synergie...!

Als niet bekostigde maatschappelijke organisatie werken we tegen vergoedingen die overeenkomen met vigerend salaris binnen de sectoren en beroepsgroepen. Voordeel is dat wij het werkgeversdeel voor onze eigen rekening nemen (35% van de feitelijke kosten). ACT-inclusief heeft een uitgebreid netwerk van organisaties, professionals en ouders/verzorgers van kinderen en jongeren in Nederland.

ACT-inclusief
Grevelingenstraat 11-1
1078 KM Amsterdam
+31 (0)6 38 18 09 21
KVK 60794046

